

VILÁGOSÁG

Hírszövegeink
is belépnek a megyei
központokba

KOLOZSVAR,
1947 június 22, vasárnap

A MAGYAR NÉPI SZÖVETSÉG KÖZPONTI NAPILAPJA

IV. EVFOLYAM.
152 szám

A Truman-elv fűgefalevelébe öltözött amerikai külpolitika eljátszotta a Roosevelttel által szerzett tekintélyét

— írja a „Pravda”

MOSZKVA. — A szovjet hírlapjait jelentése szerint a „Pravda” megjegyzéseket fűz Acheson volt amerikai külügyi államtitkárnak a middletoni Westman-egyetemen mondott beszédéhez, amely otrombán megrágalmazta a Szovjetuniót.

Acheson jól tudja — írja a lap — hogy a egész világ és maga az Egyesült Államok haladó közele. Mennyire bizalmatlan az amerikai külpolitikával szemben. A dollár- és az atomdiplomácia politikája, az amerikai trösztök hódolása, a határtalan terjeszkedés szomjúsága, mindez az úgynevezett „Truman-elv” fűgefalevelébe öltözött, egészében eljátszotta az amerikai külpolitika Franklin Roosevelttel által megszerzett tekintélyét.

Acheson beszédében az a kedvelés szándék vezetett — írja a cikk —, hogy úgy tűntesse fel a Szovjetuniót, mintha ez az ország lenne az összes minden nemzetközi bonyolultságokért. Ez az igyekezet nem új.

Achesonnak sok elődje van, különösen a tengelyhez tartozott országokban. Acheson azok közé az emberek közé lehetne sorolni, akikről Elliot Roosevelt könyvében azt írta, hogy „tudatosan rombolják a nagyhatalmaknak a háboruban összekovácsolódott egységét”.

Acheson szeretné meggyőzni az amerikai vidéki egyetemi hallgatókat, hogy a fasizmus feletti győzelmet dollárral és nem a Szovjetunió férfainak és asszonyainak a drága vérével nyerték meg.

„Általánosan tudott dolog, hogy a Szovjetunió gondosan megtartja nemzetközi kötelezettségeit és sokasem avatkozik más országok belső ügyeibe. Mindezek az országok szabadon köthetnek kereskedelmi kapcsolatokat nemcsak a Szovjetunióval, hanem minden más országgal is, amelyek közül nem lehet kizárni az Amerikai Egyesült Államokat sem” — állapítja meg a „Pravda”.

„Acheson most azért haragszik, mert a kelet-európai új demokrá-

ciák akarnak ugyan kereskedelmi kapcsolatokat Amerikával, de nem hajlandók az angol-amerikai monopóliumok rabszolgáivá válni. Ezek az aránylag kis országok megtanulták értékelni szabadságukat és azt kérik, hogy kivétel nélkül minden ország, beleértve a „nagy” Amerikát is, tartsa tisztelhető nemzetközi jogait, önállóságukat és önrendelkezésüket. Acheson rágalmai azoknak az országoknak szólnak, amelyek küszöbükön megállították az amerikai imperializmust. Nem csodálatos tehát — írja a „Pravda” —, ha legerősebb támadásait a Szovjetunió felé irányítja.”

A lap befejezésül megállapítja: Acheson egyetlen célja az, hogy minden áron megvédje a „trumani tételt” s más népekre hárítsa a felelősséget az amerikai diplomácia terjeszkedő politikájáért, amely teljes ellentétben van a nagyhatalmak igazi együttműködésével, a nemzeti önállóság elvének a tiszteletben tartásával s a nagy és kis nemzetek törvényes jogaival és érdekeivel.

Uj Varga Katalinok kellenek

A Magyar Népi Szövetség központi bizottsága a magyar szabadságharc százéves évfordulójának munkával való megünneplésére egy népi leánykollégium megalapítását tűzte ki célul, s az elnevezés körül fámádta vita folyamán Varga Katalin neve vetődött fel.

Miért Varga Katalin Népi Leánykollégium? — tessék fel sokan a kérdést. Miért nem ismertebb nő nevére esett a választás első leánykollégiumunk elnevezésekor?

A kérdés jogosult, ha tájékozatlanságból fakad. Tényleg sok olyan kimagasló nőalakunk van, aki nevét aranybetűvel írta be a szabadságharcok küzdelmes éveinek történelmébe. Van Lorántffy Zsuzsánnánk, Árva Bethlen Katalink, s ki győzné felsorolni még mennyi más — de egy sem annyira a miénk, egynek élete sem oly példamutató számunkra, egyiket sem érezhetjük annyira egy testvérnek velünk, mint éppen Varga Katalint, kinek érző, melegszerű, önmagát egészen feláldozni tudó egyénisége, kitartása és szellemi felkészültsége mellett éppen életcéljának kitűzésében ott van maradéktalanul a szegények jogaiért s a népek testvériségeért küzdők harcoss egyénisége is.

Ennek a reakciós oldalról szándékosan feledésbe merített nőnek alakja, munkásságának szelleme lobogjon világító fátylaként utunkon, hogy soha el ne tévedjünk a nép mellől, soha el ne lankadjon a szegények és elnyomottak felemelkedését szolgáló munkánk, s hogy fáradhatatlanul dolgozzunk az együttélő népek teljes testvériségéért.

Száz év távlatából idézzük Varga Katalint. A múlt század elején született, atyja lelkész volt. Fiatalon jutott özvegyesre s szüleitől maradt kis örökségének ügyében járt éppen a nagyenyedi törvényszéken, mikor összetalálkozott a bucsumi mócok küldöttségével, kik számtalan folyamodvánnyal, perrel, kérvénnyel ostromolták a „nemes” vármegyét, hogy az érdegségi bányavidék falvaitól ne követejjék az uradalom a jobbágyi robotot.

Törvénybe lefektetett ősi jogait hiába hangoztatják — sehol sem találunk meghallgatásra. Varga Katalin szóba elegyedik velük s ennek a beszélgetésnek folyamán elhatározza: velük megy az Érdegségbe és élére áll az agyonnyargatott nép igazságos harcának!

Ez a találkozás eldöntötte sorsát. Attól kezdve fáradhatatlanul járja a hegyi falvakat, gyűléseket rendez, irányít s egyéniségének minden erejével harcol évekken át a „nemes” vármegyé, a kincstári uradalmak kormányzóit s az erdélyi gubernium minden rendű és rangú lakóját ellen. Kétszer utazik fel Bécsbe, ahol kicsikar egy rendelkezést, amely újra jogaiba helyezi a mócokat. De a rendelkezést Erdély urai nem hajtják végre — talán éppen a bécsi udvar titkos utasítására.

Ellenben megindul a hajtóvadászat Varga Katalin ellen. A mócok foggal és körömmel védik és éveken át rejtegetik „Catarina doamna noastra”-juktat, „Katalin asszonyukat”. De végül az egymással összefogott császári kamarilla és erdélyi főúri reakció pribékjei ellogják és börtönbe vetik. Ott írja meg verses életrajzát, melyből az alábbi sorok pontosan fedik felfogását:

„...noha rabné vagyok,
Egy ácsó próbának bajnoknéja vagyok,
S az igazság mellett örömmel harcolok”.

Büszkén vallja: „vajon mikor volt bűn az igazságot hirdetni, avagy segíteni a népet igazságában a barbár elnyomó ellen?”

Ott hal meg a börtönben. Ő is névtelen sírban nyugszik, mint a nép másik nagy szerelmese: Petőfi Sándor, de szellemét, élete célját tovább kell vigyék a mai kor asszonyai. Nekik kell beteljesíteniük és befejezniük a dolgozó tömegek felemelkedéséért, valamint a román és magyar nép építő együttműködéséért folytatott küzdelmet.

Egyik lépés ehhez a Varga Katalin Népi Kollégium felállítására. Ez a kollégium negyvennyolc fiatal leányt ölel majd magába, a nép tehetséges gyermekeinek egy olyan csoportját, mely az ő általa először aposott ösvényen kell hogy elinduljon. Olyan leányokat fognak ott nevelni a társadalom számára, akik előtt eddig a tudás felé vezető minden út bezárult szegénységük miatt. Az a friss, új csapat, mely a népi kollégiumok segítségével vonul fel értelmiségi területre, meg fogja szüntetni a felsőfokú oktatás kiváltságos, csak anyagi javaktól függő jellegét. Új fogalmakra fogékony szellemével pedig szétrombolja azt a káros kaszt-szellemet, mely ma ott uralkodik.

Ők kell alkossák a jövőben ifjúságunk élesapatát s női értelmiségünk élesapatát is.

Maradandó és nemes célt szolgálnak asszonytársaink, mikor ennek a népi kollégiumnak a felállításán munkálkodnak. Hiszünk, hogy a lelkesedés, amivel az elindulók területek fogadták, az év folyamán, munka közben még erősödni fog. Bizalmunk teljes és feltétlen, mert nem ez az első célkitűzés, amelyet cselekvő asszonytársaink megoldottak a demokrácia építéséért vívott kemény harcban.

DÖRY ERZSÉBET

Jó utom járunk!

mondotta Groza Péter a gazdasági ujjáépítés tervével kapcsolatban

kormánykörökben az utolsó 24 órában újabb nagyfontosságú intézkedést történt a Gheorghiu-Dej nemzetgazdasági miniszter részéről előterjesztett gazdasági és pénzügyi tervet megvalósító érdekekben. Miközben Groza miniszterelnök az egyik bukaresti délutáni munkatársának nyilatkozatot adott a tervről, rámutatva annak óriási jelentőségére, a csütörtöki megtartott külső minisztertanács több nagyjegű törvényjavaslatot tárgyal meg a jövőre. Ezek közül különösen az ország gazdasági élet ellenében olyan feltétel, ami nélkül — amint egyébként a Gheorghiu-Dej tervet tervezte — a gazdasági ujjáépítésről és a termelés fontos növeléséről valójában szó sem lehet.

szág javát akarják — fejezte be nyilatkozatát Groza Péter.

MEGJAVITJAK A FOLYAMI ÉS TENGERI SZÁLLITÁST

Praporgescu és Suceanu Sabin közlekedési vezértitkárok jelenlétében a közlekedési minisztériumban a kikötők és folyami szállítók vezérigazgatóságának személyzete és mérnökei értekezletet tartottak, amelyen a román kikötők és hajózás kérdéseit vitatták meg. A felvetett kérdéseket Gheorghiu-Dej nemzetgazdasági miniszter gazdasági és pénzügyi ujjáépítési tervében szellemében tárgyalta azzal a céllal, hogy a tervezetnek megfelelően a legrövidebb időn belül megjavítják a román folyami és tengeri szállítás helyzetét.

NAGYFONTOSÁGU TÖRVÉNYJAVASLATOKAT FOGADOTT EL A MINISZTER-TANÁCS

A minisztertanács június 19-én délután 11 órakor Groza Péter elnökletével, majd a miniszterelnöknek a királynál tett munkahallgatása miatt Gheorghiu Tarescu külügyminiszter elnökletével tartotta meg ülését.

A minisztertanács tanulmányozta és elfogadta a következő nagyjelentőségű törvényjavaslatokat: 1. A gazdasági el-

lenőzrőről szóló, 2. a részvénytársaságok, állami fémipari, kémiai, robbanószergyártási és készáru eladási vállalatok létesítésére vonatkozó; 3. bizonyos gazdasági természetű vétségek amnesztíájára vonatkozó; 4. a Semmitőszék szervezeti törvényének egyes szakaszainak módosítására vonatkozó, 5. a háborús bűnösök és az ország pusztulásáért felelősök, valamint az emberiség ellen vétkezők megbüntetésére vonatkozó s végül 6. a vasuti, postai, telefontársasági alkalmazottak személyzeti szabályzatának módosítására vonatkozó törvényjavaslatokat.

A HELYI KÖZIGAZGATÁSI HATÓSÁGOK KÖLTSÉGEIKET A SAJÁT BEVÉTELEKBŐL FEDEZIK

Nagyfontosságú törvényjavaslatot készítenek elő a belügyminisztériumban a helyi közigazgatási és adóhivatalok által behajtandó állami adók kezelésére vonatkozóan. A törvényjavaslat — a Román Kommunista Párt gazdasági és pénzügyi ujjáépítési tervében szellemében — olyan intézkedéseket kíván fogadtatni, hogy a helyi közigazgatási hatóságok a maguk kiadásait semmiféle módon se fedezhessék a jövőben az állami adókból. A helyi közigazgatási hatóságok költségeiket a saját helyi bevételeikből kell hogy fedezzék a jövőben.

Hogyan történik a cégek iparengedélyének megvonása?

A munkaügyi minisztériumban értekezletet tartottak a kereskedelmi cégek felülvizsgálása, illetve azok iparengedélyének megvonásával kapcsolatban. Az értekezleten résztvett az ipar- és kereskedelemügyi minisztérium, valamint a kereskedelmi alkalmazottak szakszervezetének képviselője is.

A tanácskozáson megállapodtak abban, hogy míg egyrészt az ipar- és kereskedelemügyi minisztérium a helyszínen megtartandó vizsgálat során dönt majd arról, hogy indokolt és szükséges-e a felülvizsgálata került kereskedelmi cég iparengedélyének megvonása, tehát a cég végleges megszüntetése, másrészt a munkaügyi minisztérium képviselője a cégnél alkalmazottak helyzetét vizsgálja meg és ezzel összefüggően véleményezi majd a cég tevékenységi körének korlátozását, felfüggesztését, esetleg végleges megszüntetését.

Végleges döntés előtt megvárják az illetékes kereskedelmi és iparminisztérium, a munkaügyi felügyelőség, valamint a kereskedelmi és magánalkalmazottak szakszervezeteinek véleményét is.

MINDEN VÁLLALAT KÖTELES GYERMEKÖTTÉRONT FELÁLLITANI

A szakszervezeti munkásságnak a dolgozó anyák érdekében folytatott harcra eredményeképpen a munkaügyi minisztérium 10 szakaszos törvényjavaslatot készített.

A törvényjavaslat értelmében minden olyan kereskedelmi vagy ipari vállalat, amelynél a vállalat munkásainak legalább husz 7 év-nél kisebb gyermekeik van, gyermekotthont és bölcsődét köteles felállítani.

A bölcsődében és napközi otthonban elhelyezett gyermekek felügyeletéről és neveléséről 7 éves korig szintén a vállalat köteles gondoskodni. Az otthonok minden nap a munkaidő kezdetétől a munkaidő végétől működnek. A törvényjavaslat szerint mindazok, akik ennek a kötelezettségnek nem tesznek eleget, szigorú pénzügyi és börtönbüntetést szenvedhetnek.

ELTÖRLIK A SZEGÉNY-TELDMŰVESEK HÁZADÓ-JÁT

A képviselőház egyeztetett bizottsága csütörtöki ülésén elfogadott egy parlamenti kezdeményezésből benyújtott törvényjavaslatot, melynek célja a falusi szegényparaztság megszüntetése.

A törvényjavaslat szerint azok a földműves családok, akik két szobás konyhás vagy ennél kisebb házzal rendelkeznek, teljes mértékig mentesek a jövőben a házadó alól. Ugyanakkor felemelik a háromszobásnál nagyobb házakkal rendelkezők házádját.

SARLOT ÉS KASZTAT OSZTANAK SZET AZ ÁRATÁRRA

A közéleti életre való tekintettel és a szegényparaztság megszüntetése érdekében a földművelésügyi minisztérium a mezőgazdasági kamarkákon át 300.000 sarlat, 1.000.000 kaszat és 20.000 kőbő kővetőre alkalmas szinetet oszt szét a földművesek között.

GROZA PÉTER NYILATKOZATA A GAZDASÁGI UJJÁÉPÍTÉSI TERVRŐL

BUKAREST. — Groza Péter miniszterelnök a fővárosi „Adeverul” című lap munkatársának a következő nyilatkozatát a Román Kommunista Párt gazdasági ujjáépítési tervéről:

A Román Kommunista Párt részéről előterjesztett gazdasági tervet, amelyet a kormány összes pártjai elfogadnak, komoly megfontoltságból ered és tanulmányt az eredménye.

Az az egységes szolidaritás, amely a nemzet körüli kialakult, binni enged, az ország gazdasági és pénzügyi állapota miatt indított akcióval való uton járunk. Világos, hogy óriási feladatok kell megküzdenni. A tervet a gyakorlatban való megvalósításához a mi kötelességünk, ha mindazok, akik hivatal vanunk tevékenységükkel azt megvalósítani. A jövőnk érdekében embernek kötelességünknek tekintjük.

Egyszer már vége kell hogy legyen a szabotázsok és a spekuláció. Tudjuk, hogy ez nehéz harcot követel az az egység, amellyel a tervet fogadjuk, az az egység, amely nem minden koalíciós kormányra vár, megengedi nekünk, hogy azok segítségét kérjük, akik az or-

VILÁGOSSÁG

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kolozsvár, Brassai-utca 7.
Távbeszélő: 258.

Felelős szerkesztő: BALOGH EDGAR

Négy és félkiló szeg Marosnagylakról

Sárközi Domokos elnök aláírásával levél érkezett a MNSz központjába — csomagmelléklettel — Marosnagylak községből. A csomagban négy és félkiló használható szeg volt, a levélben pedig közlik, hogy a marosnagylaki csekélyszámu magyarság az újságokból értesült a szeggyűjtésről és nem akarván kimaradni a demokratikus kötelességüket teljesítő magyarok sorából, 900 darab használható szeggel járul hozzá a Petőfi-alap megteremtéséhez. Az adományt a MNSz központja átküldte a kolozsvári MNSz szeggyűjtő bizottságára, Farkas-utca 7. szám alá.

„CSAK A TERMELES FOKOZÁSAVAL OLCÓSABBODIK MEG AZ ÉLET!” jelszavú falragasz pályázat határidejét a Demokratikus Nők Szövetsége augusztus elsejéig meghosszabbította. A pályázati rajzok a határidőig adandók be a szövetség Március 6-utca 25. szám alatti helyiségében.

ÜNNEPÉLYES ÉVZÁRÓ lesz június 22-én, vasárnap a kolozsvári unitárius teológián. A délelőtti 10 órakor megtartandó istentiszteleten Benczédi Pál akadémiai tanár, a délelőtti 11 órakor a kollégium disztermében megtartandó évzárón pedig dr. Kovács Lajos dékán számol be. Az ünnepélyt dr. Kiss Elek püspök beszéde zárja be.

KIKNEK ÉRKEZETT LEVELEK A HADIFOGYLOKTOK: A MNSz-hez a következő kolozsváriak részére érkezett már régebben levél a Szovjetunióban lévő hadifoglyoktól: dr. Ausch Jenő Március 6-utca 6. szám, Angyal Antalné Rákóczi-utca 75, Barabás Józsefné Kossuth Lajos-utca 10, Boldis Eszter Kisfaludi-utca 29, Bányai Péter Dónát-utca 211, Botos Istváné Cserkész-utca 8, Briza Rozália Coroiánu-utca 17, Czirják Józsefné Budai Nagy Antal-utca 14, Deák Ferencné Fürdő-utca 26, Deák Imre Timár-utca 3, Dániel Ferencné Pata-utca 197. A névsor közlését folytatjuk. A levelek a MNSz női bizottságánál, Farkas-utca 7. munkanapokon délelőtti 9 és 1, délután pedig 4—6 óra között vehetők át. A Román Vöröskereszt kolozsvári, Kossuth Lajos-utca 30 alatti fiókjához a Szovjetunióban lévő hadifoglyoktól levél érkezett: Mátyás Csuli István és ifjabb Varga Ferencné részére. A levelek munkanapokon délelőtti vehetők át. A hadifoglyokból visszazaérkezett Honosi János üzenetét hozott Benedek Ferenc, Vörös István, Kőműves Kelemen László és Fülöp Ferenc kolozsvári, Kászony Bertalan dési és Marosán András szamosfalvi fogolytársaitól, akik azt üzenik, hogy jól vannak, egészségesek és várják hazaszállításukat. Vacariu dr. orvos azt üzeni hozzátartozóinak, hogy egészséges és Konsztantinovszkban van a 117 számú táborban.

ÜZVEGY RÁTZ FERENCNE születt Daróczi Róza kolozsvári, Páris-Pap-utca 27 szám alatti lakos részére levél érkezett a Szovjetunióban lévő Ferenc nevű fiától. A levél szerkesztőségünkben átvethető.

GYUFÁT OSZT KI HIVATALOS ARON a kolozsvári vármegyei közellátási hivatal a beszerzőcsoportok részére. A gyufát az ellátószervek a vármegyháza 66. számú szobájában dobozonként 3000 lejért a mai naptól kezdve vehetik át.

A NÉPVEDELEM KERTI ÜNNEPÉLYE. A kolozsvári Népvédelem június 21-én, szombaton délután 6 órai kezdettel a Creanga (volt Haller)-utca 4—G-os szám alatti kerthelyiségében műsorral és tánccal egybekötött hangulatos kertünnepélyt rendez. A Népvédelem minden barátját szívesen látják.

(*) **MEGHÍVÓ.** A Székelyföldi Vilamosművek Részvénytársaság Budapest, 1947. évi június hó 30-án délelőtti 10 órakor a társaság tanácstermében Budapest, Pannónia-utca 13 szám alatti rendes közgyűlést tart, melyre a t. részvényeseket ezennel tisztelettel meghívja. Az alapszabályok 6. §-a értelmében aki a közgyűlésen szavazati jogát gyakorolni óhajtja, részvény elismervényét a társaság pénztáránál vagy a Transylvánia Bank Rt. Cluj—Kolozsvár, Mária királyné (volt Deák-Ferenc)-utca 36 szám alatti intézet pénztáránál 3 nappal a közgyűlés előtt letétbe helyezni tartozik. Tárgysorozat: 1. Az igazgatóság és felügyelőbizottság jelentései az 1944—1946. üzleti évekre vonatkozólag. 2. A vonatkozó mérlegek és eredményszámok ismertetése összhangban a forint-mértékegységre előírásaival és határozathozatal ezek elfogadása tekintetében. 3. Határozathozatal az alaptőkének a forintmértékegységre előírásai szerinti átalakításáról. 4. Az igazgatóság és felügyelőbizottság számára a felmentvények megadása. 5. Igazgatósági és felügyelőbizottsági tagok megválasztása. 6. Esetleges indítványok. Budapest, 1947. évi június hó 15-én. Az igazgatóság.

Időjárásjelentés:

Európa nagyobbik felében az óceáni légtömegek törnek előre, ezek Kelet-Európában erős felmelegedést okoztak. Az országban az elmúlt 24 órában kiadós esőzések voltak. Várható időjárás szombat estig: Mérsékelt szél, változó felhőzet, néhány helyen kisebb eső és zivatar, a hőmérséklet nem változik.

A MNSz gyűlésnaptára

Június 21-én, szombaton délután 3 órai kezdettel a vasutas alosztály műsorral egybekötött gyűlése a szervezet Farkas-utca 7. szám alatti székhelyében.

„SZENTGYÖRGYI ISTVÁN” ÁLLAMI MAGYAR SZÍNHÁZ MŰSORA:

Szombaton délután fél 5 órakor: *Az utolsó Verebely* lány. Andrási Márton és Szabó Duci fellépésével. Olcsó helyektel.

Este fél 8 órakor: *Francia pezsgő.*

Vasárnap délután fél 5 órakor és este fél 8 órakor: *Francia pezsgő.*

Hétfőn este fél 8 órakor: *Boccaccio.* Előadás a szervezett munkásság részére.

A MAGYAR ZENE ÉS SZÍN- MŰVÉSZETI FŐISKOLA HANG- VERSENYEI:

Június 22-én, vasárnap este 8 órakor: III. nővérdalkahangverseny.

KOLOZSVÁRI MOZIK MŰSORA:

CAPITOL: *Stan és Bran. Tengeri farbakok. II. Színes parádé. Új hivadó.*

CORSO: *Dávid Golder.* Hatalmas zsidó tárgyú film.

RIO: *Tavaszi szonáta.* A legnagyobb magyar zenés film. Főszerepben: Szörényi Éva, Uray és Benkő. Pazar amerikai zenés kísérőműsorral. Előadások kezdete: 3, 5, 7 és 9 óra. Vasárnap délelőtti 11 órakor matiné.

ROYAL: *A tanítónő.* Bródy Sándor színműve. Főszereplők: Jávor, Szörényi, Gózon, Berki Lili. Kezdet: 3, 5, 7 és 9 óra.

ROYAL-TEREM: *A 3. arizonai.* 1947. évi cowboyfilm William Boyd-al. Kezdet: fél 4, fél 6, fél 8 és 9 óra.

SELECT. *Az ezerarcú hős.* A lengyel ellenállás nagy filmje.

URANIA: *Abol az ég és a tenger találkozik...* Végig színes film.

A SZAKTANÁCSI ZENEISKOLA ma, szombaton délután 5 órakor tartja meg első vizsgálhangversenyét a Szaktanács nagytermében, a Szabadság-ter 33 szám alatt. A zongora-, hegedű-, magánének- és akkordeon-tanzak növendékei mutatják be előhaladásukat a vizsgálhangversenyen, amelyre a szülőket és érdeklődőket lapunk útján is meghívja az iskola vezetősége.

SPORTÉLET

300 atléta részvételével ma kezdődnek meg az országos szak szervezeti atlétikai bajnokságok Aradon

ARAD. — Az Országos Szakszervezeti Tanács sportosztályának rendezésében ma délután kezdődnek meg 25 egyesület közel 300 atlétájának részvételével az országos szak szervezeti atlétikai bajnokságok küzdelmei. A kolozsvári atléták — 24 férfi és 6 női versenyző — Dankó Károly vezetésével már pénteken utnak indulnak Aradra, hogy pihentek állhassanak ki a versenyekre. A kolozsváriak közül Gergely és Kiss György Vasas-versenyzőknek vannak esélyei győzelemre az egyes futószámokban.

Az ITA-stadionban megrendezendő atlétikai bajnokságokhoz Sötér János, a kiváló magasugró is indul, aki az elmúlt héten javította meg 187 cm.-re az országos magasugró rekordot. A Román Atlétikai Szövetség vezetői remélik, hogy a kétnapos nagyszabású versenyen több rekord kerül megdöntésre, mert az egyes számokban 30—40 atléta indul.

A bukaresti kerékpárosok pénteken edzést tartottak a városi sporttelepen

KOLOZSVÁR. — Az ország legjobb kerékpárosainak szombat délutáni és vasárnap délelőtti versenyét sportközönség nagy érdeklődés előzi meg. A bukaresti versenyzők, akik pénteken megérkeztek Kolozsvárra, délután edzést tartottak a városi sporttelepen, később a szombat délutáni gyorsasági, üldözési és középútván versenyre.

A Vasas vezetősége a kerékpársport népszerűsítésére olcsó propaganda felépítőket állapított meg, hogy mindenki megtekinthesse a három város versenyzőinek küzdelmét. A vasárnap délelőtti versenyen, amelyet a Szabadság-ter körül rendeznek meg, 10—12 óra között a forgalmat elzárják és a közönséget sem engedik a fordulóban tartózkodni.

A Ferencváros és Újpest mexikói és norvégiai portyára indul

BUDAPEST. — A Ferencváros labdarúgó csapata Mexikóba utazik és ott több mérkőzést játszik. A Ferencváros vezetősége most megegyezett az Újpest csapatával, hogy a Ferencvárosból 9, az Új-

pestből 8 játékos utazik Mexikóba. A visszamaradt játékosokból mindkét egyesület egy másik csapatot állít össze és ezt Norvégiába küldi 5 mérkőzésből álló portyára.

Az NB II. utolsó fordulóját játsszák le vasárnap Bekerül-e a sepsiszerenygyörgyi Textila az NB I-be?

KOLOZSVÁR. — Az NB. II. mindhárom csoportjában vasárnap játsszák le az utolsó bajnoki fordulókat, amelynek befejeztével már csak egy-egy elmaradt mérkőzés kerül lejátszásra. Az első csoportban a bajnokságban vezető Unirea Tricolor Temesváron játszik a CAMT ellen, az AMTE Aradon a Gloriával, míg a Politechnica Krajován a CFR ellen.

Ploest Bukarestben játszik a Gloriva-CFR ellen, míg a sepsiszerenygyörgyi Textila otthonában látja vendégül a jasi Politechnicát.

A fővárosi csapat bajnoksága — veresége esetén is — már biztos, mert jobb gólaránnyal és ellenfeleit legyőzve áll a bajnoki táblázat élén. Nagy harc várható a 2. helyért. Az aradi munkás csapat — veresége esetén is — mint a Politechnica mellett a legjobb harmadik helyezett az NB. II.-ben, bekerül az osztályozó mérkőzést játszó csapatok közé, az NB. I-be való bejutásért.

A harmadik csoportban a Demata vasárnap a Solvay csapata elleni mérkőzésével bucsuzik az NB. II.-től. A második helyért a Phoenix Aranyosgyéresen a Sodrony-ípar ellen játszik Czinczár Imre kolozsvári bíró vezetésével.

SPORTHÍRADÓ

A BEAC uszókaszakosztálya felhívja összes versenyzőit, hogy ma, szombaton délután 7 órakor a Központi Egyetem 101. számú termében megtartandó értekezleten jelenjenek meg.

ADAS-VETEL

ÉRTESETÉS! Kötő-állapotban lévő, karikahajós Singer varrógépek, szabógépek, cipészgépek, szűcsgépek jutányos áron eladó! Weisz gépkereskedőnél Kolozsváron, Horea-ut 82. 4590
RÁDIÓ modern, új típusu, olcsón eladó. Forduló-utca 2. 4917
ELADÓ 10 méter hosszú, 1.20 méter széles piros kókusz szőnyeg. Cim a kiadóban. Gr.
FÜGGÖNYT, jókarban lévő keresek megvételre. Dózsa György-utca 37, házfelügyelőnél. 4976
ANTIK óra és 12 személyes színes damaszt abrosz szalvétákkal eladó. Somlyai Tivadar, Egyetem-utca 11, I. emelet.
ELADÓ egy jókarban lévő gyémantsportkocsi és egy spanyolfal. Artel-utca 2. 4993
UJ modern konyhaberendezés és kombinált szoba jutányos áron eladó. Dávid Ferenc-utca 6, hátról az udvarban. 4981
VINNEK új téglát, betonvasat 6—8—10 milliméterest. Cimeket Timár-utca 18, Mészkrátárba. 4499
ZENESEKRÉNY a legmodernebb, automata rádióval egybeépítve, kitűnő állapotban eladó. Szappan-utca 3, Klein cipésznél. 5001
EGY 1-es számú Wertheim pénzes szekrényt keresek megvételre. Weisz gépkereskedő, Horea-ut 82. 5000
EGY keményfa, üveges nagy könyvszekrény, egy keményfa, többfiókos íróasztal, több burokdarab külön-külön is eladó. Katona József-utca 37. (Tiszviselőtelep). Gr.

APRÓHÍRDETÉSEK

Apróhirdetés szavankint 3000 lej, állástkeresőknek 2000 lej. Cim a kiadóban és jelíges leveleknél 5000 lej pótdíj fizetendő. Szöveg hirdetés 4000 lej szavankint. Közgazdasági közlemények szavankint 5000 lej. Keretes hirdetések 4000, 5000 lej négyzetcentiméterenkint. Nyilttér szavankint 10.000 lej.

HOLGYFODRÁSZOK! Prima hajfestékek, színező és Dauer anyagok kaphatók idősebb Mussánál, Mária királyné-utca 6. 4996
MENZÁK, kifőzdék, figyelem. Jó moslékot keresek, jól fizetek. Cim a kiadóban. 4993
JÓKARBAN lévő, kombinált gyermekocsi eladó. Barcsay-utca 15, Pfeffermannál. 5013
ELADÓ prima állapotban lévő, 200 kilogramos vasmáza, tolösúlyos. Paesirta-utca 14. 5016
EGY karikahajós Singer varrógép olcsón eladó. Cim a kiadóban. 5019
500-AS szupersport Zündapp motor-kerékpár eladó. Szent László-utca 47. 5024
ELADÓ 1000 darab ócska téglafanyaggal. Egy tizes körkötőgép tüvel. Csaba-utca 51. 5034
EGY jókarban lévő kerékpár olcsón eladó. Horea-ut 37, bodega. 5033
SINGER varrógép jókarban eladó. Crivan, Kossuth Lajos-utca 28. 5035
PHILIPS szekrény lemezjátszóval eladó. Petru Maior (volt Arany János)-utca 17. 5037
MINDENRE alkalmas üzletberendezés, dupla rekamié és antik szekrény eladó. Tokay, Cipariu-utca 9, délután 3 óráig. 5040
ZONGORA, angol mechanikusju, sürgősen, egy prima két-zemélyes szalon és hat darab keveset használt matrác eladó. Lorántfy-utca 7, Dermata közelében. 5039
ELADÓ boros hordók és egy 2 kerekű taliga. Kossuth Lajos-utca 56. 5027

ALLAST KAPHAT
SZAKÁCSNÖT keresünk azonnalra. Jelentkezni lehet 2—4 óra között Majá lis-utca 17. 4977
PÉNZES társat keresek rentabilis üzlethez. Pénz biztosítva. Cim a kiadóban. 4997
MEGYEI képviselőket (szervezőket) falvak szervezésére Alsófehér, Arad, Bihar, Brassó, Csik, Háromszék, Hunyad, Kisküküllő, Kolozs, Maros-Torda, Szatmár, Szilágy, Szolnok-Doboka, Temes, Szörény, Torda és Udvarhely vármegyék részére keresünk. Egy-egy vármegye képviselőre biztos megjelölést nyújt. Ajánlatokat „Megbízható” jelígyére a „Világosság” kiadóhivatalába kérünk.
TÁRSAT, társnőt keresek sürgősen 300 millió lejjel, nagyjövendelmű iparvállalathoz. Értekezni „Terno” ügynökségnél, Széchenyi-ter 16, bejárat a Kádár-utcaból. 5041
ALLAST KERES
MAGÁNOS nő házzvezetőnői állást keres vidékre is. Cim a kiadóban. 5004
EGYFŐLÁLÓ, feltétlen megbízható, idősebb szerény urinő házzvezetőnői állást vállal idősebb ur házaspárjánál, magános egyénnél, vidéken is. Jelígye: „Csatládtag”. 5010
EGY nagyon ügyes főzni tudó nő helyben vagy vidéken állást keres, ahol butoitószól elhelyezkedhetne. Ugyanott egy bejártnő állást keres. Cim: Grui-utca 29. 5038
INGATLAN-LAKAS
KORCSMA engedéllyel átadól, más üzletnek is alkalmas. Cim a kiadóban. 4969

3 SZOBÁS komfortos lakást keresek megegyezés szerint. Cim a kiadóban. 4888
EICSERÉLNEM Rákóczi-ut környéki földszintes lakásomat, mely áll 2 szoba, konyha, beüvegezett veranda, speizből, ugyanezen környéken, vagy más részén a városnak, 1 szoba, konyha, fürdőszobával lakással. Érdeklődők címüket adják le a „Libro” könyvüzletben, Szabadság-ter 7.
NAGY házasték eladó. Csillag-utca 2 szám. 4983
HÁZTART, házhelyet elad, vesz? Forduljon Barotso irodájához, Mária királyné-utca 15. 4968
SZOBÁ, konyha, fürdőszobás lakás elcsereendő ugyanolyannal a belvárosban. Tótfalusi Kiss Miklós-utca 1, közlépő csengő. 4998
KIADÓ egy jömenetelű fűszerüzlet. Szamosközi-utca 46. Értekezni ugyanott. 5003
FORGALMAS helyen üzlethelyiség kiadó. Jobbágy-utca 2 és Testvériskert. Sarekház. 5005
EICSERÉLNEM belvárosi szobát, vagy butorról átadnám. Mikó-utca 75. ajtó 2. 5023
ELADÓ déli fekvésű családi házasték. Marat-utca 26, Rákóczi-nyegyed. 4897
ELADNÁM szép nagy veteményes-és gyümölcskertemnek kitűnő bőségű termést 50 millió lejért. Vétel esetén lakásomat átadom díjtalanul 1 szoba, konyha, speiz, verandával. Értekezni „Terno” ügynökségnél, Széchenyi-ter 16, bejárat a Kádár-utcaból. 5041

KULONFELEK

MENYASSZONYI ruhák, fátlyák, koszorok kiköleszítése a „Dahlia”-ban Horea-ut 35.
HÁZASSÁGOKAT, társadalmi keretek között, legelőkelőbb körökben, bel-és külföldi vonatkozásban létrehozó „Doctor Romulus Vasile”, az ország legbevezetettebb irodája. Központ: Arad, Comsa-utca 50. Telefon: 25—12.
100-AS „Saks” motorkerékpárral cserélném nagyobbal. Nagy, Kaland-utca 42.
RÁDIÓMAT elcserelem egy biciklit Györgyfalvi-ut 63. 1—3 óráig. 5000
MAGYARORSZÁGRA átköltözni gondolok társulnók. Érdeklődni Horea-ut 85, Agostonnál.
MANANOS férfinek szállást esetleg kosztal, természetbeni fizetés nélkül. Istok iroda, Mária királyné-utca.
BUDAPESTRE utazom, vagontól keresek. Cim: III. kerület, Thököly-utca 11. A Stanca-kórháznál egy szobát. Zörgötni.
SZERDA este a színháztól a Művelődési központba egy női karóra. Bevezetés megvételre jutalomban részesül. C. Komjátzseji, Zápolya-utca 78.

Adó nagy műhelyhelyiség

a vasut mellett. Ipari célokra bevezetve! Érdeklődni Horea-ut 34 szám alatt az üzlethelyiségben 10-12 óra között.

Tűkről, csiszolt üveget legolcsóbban beszerezhet ujjonnan merindult üzememben. **SALAMON** Horea-ut 36.

Megkezdődött az új, egységes tankönyvek előállításának

Végleg kivonják a forgalomból a Berciu-Negreanu-féle történelemhamisító tankönyvet

KOLOZSVAR. — Közöltük, hogy hivatalos rendelet jelent meg a jövő iskolaév tankönyvhasználatára vonatkozólag és e rendelet szerint új, egységes tankönyveket vezetnek be. A MNSz központi közművelődési ügyosztálya érintkezésbe lépett az új tankönyvek román szerkesztőinek munkabizottságával s a nézetek kölcsönös kicserélése alapján tevékeny részt vállalt az új tankönyvek kihozatalában. A MNSz központi irodájában máris két munkacsoport alakult az eredeti kéziratok kellő időben való átültetésére és a magyar iskolák számára való alkalmazására. Egy jogászokból álló munkacsoport a III. és VIII. osztályos államjogi tankönyveket, egy történelemtanárokból és tanárnökökből álló munkacsoport pedig a VI. osztályos világtörténelmet fordítja. Valószínűleg rohammal indult meg az új szellemű, demokratikus tankönyvekért és ebben tevékenyen veszi ki részét a Magyar Népi Szövetség fordítói gárdája is.

Az eddigi előmunkálatokból kiviláglik, hogy lényegesen új, demokratikus szempont érvényesül az egységes tankönyvek megszerkesztésében. Úszól kezdve ifjúságunk már a középiskolában megismeri az új, demokratikus Románia törvényhozását, a nemzeti egyenjogúsítás elvét s mindazokat a gazdasági és társadalmi reformokat, amelyek az együttlakó népek szociális fejlődését viszik előre. Egyszermindenkora kivonják a forgalomból azokat a történelmi tankönyveket, amelyek más népek alábecsülését sugalmazták s a történelem meghamisításával táplálták a sovinizmust.

Igy például az ország egyetlen egy iskolájában sem kerül többé használatba a hírhedt Berciu-Negreanu-féle régi megjelenésű egységes román történelemkönyv, amelynek magyarellenessé kitételei és az együttélő román és magyar nép közös szenvedéseit és forradalmait elhallgató hamisításai ellen a Magyar Népi Szövetség — mint ismeretes — panasszal élt. A vizsgálat megállapította a könyv alkalmatlan voltát és jelenleg olyan egységes történelemkönyv készül mind a román, mind a magyar iskolák részére, amely Románia történelmét az együttlakó népek testvéri egymásrautaltsága szellemében mutatja be.

Szilágyság szorgalmas népe az idén sem hagyta cserben földjét és az idő sem hagyta cserben őt

SZILÁGYSOMLYÓ. — (Kiküldött munkatársunktól.) Rekkentő melegben kapaszktunk fel Kolozsvárról egy Szilágyság felé tartó tehérgépkocsis háttára az elmúlt két szombatján. Nem tagadjuk, szívszorongva gondoltunk a képre, amely majd ezen a vidéken jelenik tárul.

Néhány nappal utunk előtt két szilágysomlyói urral beszélgettünk Kolozsváron. Az egyik a földreform által jócskán megkoszosított földbirtokos, a másik kereskedő. Eppen utaztak hazafelé.

— A termés — mondotta a földbirtokos — katasztrófális a szilágyságban! Katasztrófális! Égy, ahogy mondom! A buza és általában az őszi vetés semmit sem ér, a legelők kigétek, a kálálóról jobb nem beszélni...

— És a tengeri? És a napraforgó? — meresztettük rá ijedő szemünket, és ha így utólag szaszagolunk akkor érzésünkbe, be kell vallanunk, hogy úgy szaszagolunk bele a tengeri- és napraforgótermésbe, mint a fulgók a szalmaszába.

Földbirtokos ismerősünk egy

legyintéssel felelt, a kereskedő pedig odafurakodott közénk és jobb mutató ujját orrunk alá dugva, így toldotta meg a hallottakat:

— Ha most esni kezdene és egész nyáron állandóan esnék, akkor se volna jó legelő még 1948-ban sem.

RÉMIHIRT TERJESZTETEK AZ URÁK

A teherautó, amely a Szilágyság felé vitt és csendes, biztos morajjal nyelte a kilométereket, egyeztet a mondatokat morzsolta füllünkbe. Jócskán benne jártunk már a délutánban, amikor Kolozs megye becsületes szorgalommal, odavádo lelkesedéssel megművelt gyönyörű határát elhagytuk és Csucsá után felkapaszkoztunk a hegyeken, majd alágördültünk a Szilágyságba. Nem akartunk hinni szemünknek. Nem hogy gyengébb, de még jobb, szebb buza-átlak, kukoricaföldek hajladoztak, inogtak felénk. S minél közelebb értünk Szilágysomlyóhoz, annál szebb volt a buza, annál magasabb, erőteljesebb a tengeri. A nap már a Magura mögé bukott, a csordások hazatérésre

gondolva, már megsejtesztették ostorukat a marhák feje felett s az árokszéléken a klotók is terelni kezdték csirkéiket. Szilágyság szorgalmas népe nem hagyta cserben földjét, kis gazdaságát és az idő sem hagyta cserben őt... Rekordtermés nem lesz ugyan, de az bizonyos, hogy jó termés lesz. A volt kaszinótág és az üzleti becsületére oly kényes kereskedő habozás nélkül mondott tehát valótlant! Tévedésbe akartak ejteni csak azért, hogy a demokráciára kedvező híreket terjesszék? Lehetséges. Bármit akartak is, féltek a jó terméstől. Ők tudják, miért. Ők, akik mihelyt megérett az eső, azt híresztelték, hogy most már tulsok esik és azért nem lesz termés.

Bajok azért vannak. A Szilágyság ezidén is, tavaly is természetesen adta oda termékeit a szárazságsújtotta országrészeknek. Teherautók és vasuti kocskák száz és ezer számára vitték szét az ország minden tájára a szilágysági búzát, tengerit, olajat. Adtak érte pénzt, adtak érte árut. S aztán adtak érte mindent, amit csak kértek a szilágyságiak. S mert a szövetségi hálózatnak ezen megyében is vannak hibái — hiszen csak nemrég tartóztatták le Mercos urat, a megyei szövetségi központ spekuláns igazgatóját — vittek ki innen bizony spekulánsok is igen nagymennyiségű élelmét. Így aztán június közepére kifogytak a készletek. Buzát 16—17 millió lejen alul itt sem lehet kapni, de jelentősebb mennyiségű olajat, vagy tengerit még a legügyesebb spekuláns se tud már összegyűjteni itt, még aranyért sem.

A terményhiány aztán súlyosan befolyásolja az állapot helyzetét is. Egy dísznő már nem ér annyit a piaci árak szerint, mint a termény, amelyet megettek vele. Továbbtartása komoly gondokat okoz s így az a helyzet állott elő, hogy a szilágysomlyói piacon egyformán négyezer lejt az olaj és a zsír.

Mindéz könnyen érthető. Egy bajokkal küzdő ország gondjait viselnie kell a szerencsésebb, gazdagabb vidéknek is.

AMI ÉRTHETETLEN

Találkozunk azonban érthetetlen, sőt megmagyarázhatatlan dolgokkal. Szilágysomlyón, ahonnan hivatalos áron is annyi megannyi gabonát és olajat szállítottak el, a helyi ellátószerveknek csak nagyon kevés, az azokon kívül álló rétegeknek pedig semmi gabonát vagy olajat sem adtak ki hivatalos áron. Ez pedig annál inkább baj, minthogy a szilágysomlyói munkásság igen jelentős része napzámos, szőlőművelés, földművelés és egy napzám áru még egy kiló kenyérrel sem vehet magának és családjának, pedig itt az ellátás kérdése igazán csak egyetemes gondatlanságán, rosszhiszeműségén mulott.

Bizonyos, hogy itt súlyos hibát történt és bárki követte is el a hibát, számon kell kérni.

Románia fűrészárut, tölgyfát és papírt szállít Svájecnak

BUKAREST. — A kormány megbízásából a napokban szakértő utazik Svájcba, ahol nagymennyiségű romániai fűrészárut Svájcba való exportálásáról folytat le tárgyalásokat. Románia és Svájc között a fűrészáru kivitelére vonatkozó előkészítő tárgyalások kedvező eredménnyel végeztek és a Szovjet-Román Faipari Társaság, a Sovromlemn, már rövidesen megkezdte négymillió svájci frank értékű fűrészáru szállítását.

Fűrészárunk kívül jelentős tétel tölgyoszlopot is szállít Románia Svájecnak. Egyelőre 4000 köbméter tölgyoszlopnak köbméterenként 240 svájci frankért tör-

tendő szállítására kötöttek megállapodást.

A faárakon kívül körülbelül 5000 tonna romániai papírt is szállítanak Svájecnak, tonnánként 870 svájci frankért. Az exportáruból Románia jelentős mennyiségű szabad devizához jut s abból elsőrendű szükségleti cikkeket és nyersanyagokat vásárol külföldről.

A román-svájci gazdasági egyezmény július 1-én lejár és annak három hónapra és a folyó évi október 1-ig történő meghosszabbítására a két ország közt már megindultak a tárgyalások.

Minden kerületben iskolai kantinokat létesít a kolozsvári Demokrata Nők Szövetsége

KOLOZSVAR. — A Romániai Demokrata Nők Szövetségének kolozsvári fiókjá segítségére kíván sietni a szegénysorsú városi gyermekeknek és részükre az iskolák látogatásának megkönnyítése érdekében a jövő iskolai évben Kolozsvár minden negyedében iskolai étkeztető állomást, kantint létesít. Az étkeztető állomások részére szükséges élelmiszerek egy részének biztosítása érdekében felkéri az összes háztartásokat, hogy támogassák ezt a nemes emberbaráti és szociális mozgalmat és amikor a különböző gyümölcsöknek és zöldségeknek félre való eltevését eszközözik, juttassanak ezekből a Demokrata Nők kantinjai részére is.

A gyűjtést végző csoportok minden egyes házat, lakást felkeresnek, augusztus hónap végén pedig átveszik a felajánlott adományokat. A Szövetség reméli, hogy minden egyes kolozsvári család megértő szívvvel fogadja a Demokrata Nők Szövetségének nemes célkitűzését a jövő nemzedék, az ifjúság érdekében.

Vandál módon kiirtották a biharmegyei erdők egyharmadát

NAGYVÁRAD. — A nagyváradi erdőgazgatóság jelentést tett a földművelésügyi minisztériumnak, hogy a biharmegyei erdőkben valóságos rablógazdálkodás folyik és sürgős intézkedést kért az erdőségek kipusztításának megakadályozására. Jelentésében az erdőgazgatóság utal arra, hogy fegyelmezetlen

erőnek minden felhatalmazás nélkül, önkényesen és tetszésük szerint vágják ki a fákat és a szakértelem nélküli végzett irtás során a biharmegyei erdőségeknek közel egyharmadát pusztították már ki. Az anyagi kár igen jelentős és ezért az erdőgazgatóság a minisztérium gyors és erélyes intézkedését kéri.

Gyárak, kis- és nagykereskedők 10 nap alatt kötelesek bejelenteni gyapju- és gyapog- gyártmányu árukészletüket

KOLOZSVAR. — A pénzügyminisztérium 447.296-1947. számú rendelete értelmében az alább felsorolt kereskedelmi és iparvállalatok kötelesek 10 napon belül bejelenteni a pénzügyigazgatóságnál az 1947. évi április 20-án este raktáron volt gyapju- és gyapotgyártmányu árukészleteiket.

1. A szövö- és kötözemek, gyárak kötelesek bejelenteni az április 20-án meglévő készletüket és azoknak április 21-re előtti, valamint e határidő utáni egységárakat.
2. A félékszárut feldolgozó gyárak és műhelyek kötelesek bejelenteni:
 - a) a raktáron volt kész és félkész szövött, kötött áruik mennyiségét, az

egységárát és az áruk értékét, beleértve a feldolgozásra kapott anyagokat is, továbbá a bizonyíthatólag külföldről behozott (importált) árukészletekről a vámhivatalnál megállapított értéket.

b) a konfekcionált áruknál bejelentendő a raktáron lévő árukészlet, valamint az áruk régi és új egységárai.

3. Nagykereskedők (engrosszisták), félengrosszisták, valamint a behozatali vállalatok kötelesek bejelenteni az árukészletet, az eladási egységárát, valamint az illető kötött-szövött áru összértékét.

4. Az 50 millió lejnél magasabb adóalap után adózó kiskereskedők ugyanúgy kötelesek bejelenteni készleteiket, mint a nagykereskedők.

A Nemzeti Ipari Hitelintézet vezetőit szabotázásért bíróság elé állítják

BUKAREST. — A kereskedelmi és ipariügyi minisztérium gazdasági ellenőrző hivatalának közgei felülvizsgálták a Nemzeti Ipari Hitelintézet működését. Súlyos, a gazdasági törvénybe ütköző visszaéléseket fedeztek fel az intézet ügymenetében, melyeket jegyzőkönyvbe vettek.

A lelelezésről értesítették a pénzügyminisztériumot is, ahonnan a kiszálló ellenőrző közeg megjejtették a vizsgálatot. Az intézet könyvelésében szabálytalanságot fedeztek fel, amelynek következtében 3 milliárd lej bírsággal sújtották az intézetet.

Az intézet büntös vezetőit szabotázástért bíróság elé állítják.

M Ű V E L Ő D É S

„Ha nagy lezlek...”

KOLOZSVAR. — Az unitárius főgimnázium évvégi rajzkimlítás rendezett. Az első díjat templomokat, házakat és iskolákat „épített” papírból. Ezet kapcsolatosan az egyik gyermek nagy lelkesedéssel mondta:

— Ha nagy lezlek, valódi házakat fogok építeni a falukban, hogy a sok bombázott házat ne legyen már...

Tehetőségen rajzolnak Nagy Gyula, Körmöcs Pál III. osztályos tanulók. Tíznapos Arisztid „Caravaggio” című rajzpályázat fel. A negyedik osztályos pontos mértani rajzokkal és táblákkal szerepelt. Az V. osztályból György Gyula szobla, Schabster és Csányi, valamint a VI. osztályból Zoltán Árpád rajza érdemelt díjazást. A VII. osztály jelszei Müller Ádám, Boros János, Főri Mihály, de általában az orz-

tály egyedül is látogatnák a kiállítás sikerét a remek faluterajzokkal. A kiállítás megkezdte, hogy Tóth István tanár szeretettel és hozzáértéssel vezetett a tanulmányokat.

ZENEDELUTÁNT RENDEZNEK az állami magyar tanügyvilág leánylicium növendékei június 21-én, szombaton délután 4 órakor az unitárius kollégium dísztermében. A növendékek Bartók és Kodály műsorszámokkal, valamint osztályközi énekversennyel szerepelnek. Ezzel egybekötve kézmunka, háztartás és rajzverseny is lesz. Az osztályközi verseny eredményét a bírálóbizottság dönt. A bizottság elnöke Lakatos István tanár zene-komponistája az összes középiskolák zenetanára.

Megállapították a cukor új árát

BUKAREST. — Az ipar- és kereskedelemügyi minisztérium megállapította a cukor új árát, amely már meg is jelent a hivatalos lap legtöbb számában. A beszerzőcsoportok különként 140.000 lejt fizetnek a cukorért, azok viszont, akik nem tagjai valamely ellátószerveknek, különként 425.000 lejt.

Itt említtük meg, hogy Bukarestben a közeli napokban megkezdte a cukorfejadag kiosztását. A kolozsvári háziasszonyok érdeklődéssel várják, hogy itt mikor kerül kiosztásra a cukor, amelyre a gyümölcsbefőzés idején már sürgősen szükségük volna!

619 bört koboztak el Gyaluban egy árurejtegető gazdától

KOLOZSVAR. — A megyei bíróság bizalmas értesítést kapott, hogy Gyalu községben nagymennyiségű állati bőröket rejtettek el. Bianu Petre megyefőnök felvilágosítást adott a vármegyei közvédelmi hivatal Geordea nevű felügyelőjének, hogy szálljon ki a községre és folytassa le a vizsgálatot. Geordea felügyelő Ungur társával és a gyalui csendőr-

őrs közegével házkutatást tartott Székely György gyalui lakosnál, akinek gazdaságában 619 darab különböző értékű állati bőröket találtak.

A rejtett árut lefoglalták, illetve elkobozták, Székely György ellen pedig árurejtegetésért és szabotázásért megindították az eljárást.

Bukarestben tárgyalják a Vijoli-ügy fellebbezését

KOLOZSVAR. — Az ítéletábrla péntekre tüzte ki a Vijoli-ügy szabotázásperének fellebbezési tárgyalását.

Mint ismeretes, Vijoli Viktor a közeli alkalmazottak ellátószervejének vezetője volt. Néhány héttel ezelőtt házkutatást tartottak lakásában, ahol több mint két mőza szalmának indult füstölthúst találtak. Kihallgatása alkalmával Vijoli-ügy azzal védekezett, hogy a szájait szájszékelytel fedezéssel tárolta.

Az ügyészségi vizsgálat megállapította, hogy Vijolinak, mint fegyverrel álló embernek büntetésébe ilyen nagymennyiségű

készletre és bíróság elé állította az ellátószerve vezetőjét. A törvényesek uzsoratanácsa közszükségleti cikk rejtégetése miatt büntésnek találta Vijolit és 6 évi börtönbüntetésre ítélte. Az ítéletet Vijoli megfellebbezte és így került az ügy a tábla elé.

A tábla a péntekre kitűzött tárgyalást nem tudta megtartani, mert a bukaresti semmitörvényszék távirati utasítással a bukaresti táblának osztotta ki az ügyet.

Várjuk a bukaresti tábla ítéletét, mely kétségteel nélkül Vijoli Viktor eseteleményét érdemben fogja büntetni és szigorú lesz.

A „Kaláka” után

a Szövetség Gazdasági és Hitelszövetkezetek Központja is kimondotta csatlakozását a megyei federálékhoz

CSIKSZEREDA. — A Szövetség Gazdasági és Hitelszövetkezet Központi igazgatósága és felügyelőbizottsága e hó 19-én Csikszere-
dán tartott ülésén megtárgyalta a magyar szövetkezeti hálózat helyzetét és azokat a szempontokat, amelyeknek szem előtt tartásával a népi alapokon álló szövetkezeti

mozgalom fejlődését és az ország gazdasági verkeringésébe való bekapcsolódást biztosítani lehet. Elekés Béla elnök tájékoztatta a megjelenteket azokról a tárgyalásokról, melyeket az elmúlt héten a Kaláka központtal közösen illetékes helyen folytattak a magyar szövetkezeti hálózatnak a megyei

federálékba való belépését illetően. A megbeszélések eredményeképpen mindkét intézmény elhatározta az igazgatóság összehívását, hogy a szövetkezeti kérdések megoldására határozatot hozzon. Az igazgatóság és felügyelőbizottság az alábbi egyhangu határozatot hozta:

„A Szövetség Gazdasági és Hitelszövetkezeti Központ június 19-én Csikszere-
dán tartott ülésén, amelyen Elekés Béla elnök mellett dr. Hadnagy Károly elnök, Erdős Gábor, György Géza, János József, Kovács Béla igazgatósági tagok, dr. Gyarmathy Arpád felügyelőbizottsági elnök, Benedek Gábor felügyelőbizottsági tag, valamint György Endre ügyvezető igazgató vett részt.

Az ülésen a romániai magyar szövetkezetek jelenlegi helyzetéről, valamint a magyar nép érdekeit szolgáló fejlesztéséről tárgyaltak. Alapos vita után egyhangú határozattal kimondták, hogy a magyar szövetkezeti mozgalomnak az ország általános szövetkezeti hálózatától való elkülönülése egyet jelent a gazdasági életből való kimaradással. Az ország demokratikus fejlődése egyre nagyobb gazdasági, társadalmi és kulturális szerepet biztosít a valóban népi alapokra helyezett szövetkezeti mozgalomnak. A romániai magyar nép a demokráciába vetett törekvését bizalommal akarja kivenni részét a szövetkezeti hálózat utján is az ország és népi demokrácia felépítésében.

A Szövetség központja ennek érdekében szükségesnek látja, hogy minden tagszövetkezet jelenlegi fagszáma mellett a megyei federálékba való sürgős belépést ajánlja. Szükségesnek tartja, hogy a belépés együttesen történjen és ezért maga a központ fogja elvégezni az ezzel kapcsolatos szervezési munkát.

A csikszere-
dai döntés a Kaláka Szövetkezeti Központ hasonló értelmű marosvásárhelyi döntését követi nyomon és kifejezésre jut

tatja azt a régóta esedékes fordulatot, amelyet a magyar szövetkezeti tagok jól felfogott érdekében s az ország közös gazdasági fellendítéséért a Magyar Népi

Szövetség országos végrehajtóbizottsága állított legutóbb szükség-szerű követelményként a magyar szövetkezeti központok elé.

Az új színházi törvény megszavazásával

a román nemzeti színházakkal azonos jogokat kapott a kolozsvári Állami Magyar Színház

Kolozsvári magyar opera felállítása is lehetővé válik

BUKAREST. — (Parlamentari tudósítónk telefonjelentése.) A képviselőház két egymástutáni ülésén megszavazta az új színházi törvényt. A törvény a színházak, operák és filharmóniai társaságok helyzetét szabályozza. Az általános vita során a különböző pártok vezérszónokai felszólalói között Szentmiklóssy Ferenc MNSZ-képviselő ismertette a törvény jelentőségét, hangsúlyozva, hogy ez a törvény a demokratikus parlament együttműködése jegyében jött létre. Kiemelte a magyar színházak részére biztosított jogokat s bejelentette, hogy a MNSZ parlamenti képviselőinek csoportja örömmel járul hozzá a törvényjavaslatokhoz és azt megszavazza. Ezután az egyes szakaszok felolvasása során a 73. és 81. szakasz vitájánál felszólalt Solyom István dr., aki a MNSZ nevében a kolozsvári Állami Magyar Színház részére jelentős módosító javaslatot terjesztett elő. Hangsúlyozta, hogy a kolozsvári Állami Magyar Színháznak az a feladata, hogy a romániai magyarság kulturális és művészeti igényeit mindenben kielégítse. Ezért szükséges, hogy ne csak prózai, hanem komoly zenedarabokat is adjon elő. Javasolta, hogy a színház elnevezését változtassák meg és az mint a kolozsvári Állami Magyar Drámai és Opera Színház elnevezéssel szerepeljen. A 81. szakasz pedig adjon lehetőséget, hogy a színház elegendő zenei személyzetet alkalmazhasson. A képviselőház a MNSZ mindkét javaslatát egyhangúlag elfogadta és a törvényjavaslatot ennek megfelelően módosította. Az új színházi törvény komoly előrelépést jelent az ország színházainak történetében, mert az 1937. évi színházi törvény hiányosságaival szemben többek között biztosítja az állami színházak művészeinek besorolását, a népszínházak felállítását és a filharmóniai társaságok fejlődését. A romániai magyarság számára ez a törvény korszerűsítő újítást jelent, mert a kolozsvári Állami Magyar Színházat a román nemzeti színházakkal azonos jogokkal ruházza fel és egyben biztosítja a marosvásárhelyi Székely Színház már elismert jogait is. Lehetővé teszi, hogy a központi művészeti bizottságban a magyar művészeti vezérfelügyelő helyet kapjon és így a magyar színházakkal és színészekkel kapcsolatos kérdések közvetlen megtárgyalására nyújt lehetőséget.

Angol kereskedelmi küldöttség utazott Moszkvába

A Francia Kommunista Párt ismerni akarja a Marshall-terv tartalmát és szembe helyezkedik a kormány pénzügyi politikájával

LONDON. — Wilson külkereskedelmi miniszter vezetésével tegnap angol kereskedelmi küldöttség utazott Moszkvába. A miniszter elutazása előtt kijelentette, hogy a küldöttség célja a brit-szovjet kereskedelmi kapcsolatok kimélyítése és egyezmény kötése. Hír szerint e megegyezés értelmében Anglia egymillió tonna búzát és fűrészarút szállítana a Szovjetunióból gépek ellenében.

A hírrel kapcsolatban a „Telepress” úgynökség megállapítja: Az a körülmény, hogy Anglia jelentős mennyiségű búzát akar bevinni a Szovjetunióból, jelzi, hogy az angol pénzügyi körök is felismerték az amerikai nagytőkét által képviselt „dollárpolitika” veszélyét. Ennek a felismerésnek azonban akkor lesz jelentősége, ha az angol külpolitika is ehhez igazodik.

AZ OLASZ NEPTÖMB NAGY VÁLASZTÁSI GYŐZELMET ARATOTT DÉLOLASZORSZÁGBAN

RÓMA. — Az olasz partizán-szövetség főtitkára az Északolaszországban folyó állítólagos partizán-mozgósításról terjesztett hírekkel kapcsolatban kijelentette, hogy ezek minden alapot nélkülöző koholmányok. Két északolaszországi tartományban vannak ugyan felvonulások, ezekhez azon-

ban a szövetségnek semmi köze sincs. A szövetséggel kapcsolatban terjesztett híreket zavartkeltő elemek kihívásának nevezte. Délolaszországban Terre Annunziata fontos ipari központban a Néptömb hatalmas sikert aratott a községi választásokon. Jelöltjei 12,089 szavazatot kaptak, míg a kereszténydemokrata pártnak csak 2391, a qualunquisták és királypártiak tömbjének 2202, a szabadélvieknek 1285, a Saragat csoportnak pedig 1036 szavazatot jutott.

Az olasz sajtó élénken foglalkoztatja az olaszországi választások jövő tavaszra történt halasztása, ami ellentétben áll De Gasperi miniszterelnök előző kijelentésével. Az „Avanti” ezeket írja: „A De Gasperi által felidézett legutóbbi válság után a következő lépés a köztársasági törvények megváltásával történt. Ez újabbak fogják követni, ha az ország nem válaszol határozottan a kísérletekre, amelyek arra irányulnak, hogy megnyújtsák az ideiglenes állapotot és megfoszsják a népet jogaitól.”

A FRANCIAORSZÁGI ESEMÉNYEK

PÁRIS. — A Francia Kommunista Párt politikai bizottságának Maurice Thorez elnökével csütörtökön délután megtartott üléséről kiadott közleménye

megállapítja, hogy a Ramadier-kormány új gazdasági terve „új, elviselhetetlen terheket ró a munkásságra és a közép-országra, amely egymaga nem viselheti az ország újjáépítésének terheit.” Következésképpen a politikai bizottság parancsot ad a szakszervezeteknek, hogy a munkások sztrájkjait a kormány ellenében folytatják.

A politikai bizottság utasította a kommunista parlamenti csoportot, hogy a pénzügyi politika nemzetgazdasági vitájában erősen védekezze álláspontját és a Marshall-terv tartalmáról s a kormány e tervvel kapcsolatos kezdeményezéseiről szívesen kérjen felvilágosítást. Franciaországban egyébként tovább tartanak a sztrájkmozgalmak. Párisban, a banktisztviselők csütörtökön reggel kezdődött sztrájkja következtében a bankok tegnap is zárva maradtak. Egyes áruházakban, így a „Galleries Lafayette”-ben és a „Printemps” áruházban szintén megállt a munka. Más áruházakban tárgyalások folynak, amelyek kimenetelétől függ, hogy sztrájkba lépnek-e ezeknek az alkalmazottaknak.

Moszkvai jelentés szerint a „Trud”, a szovjet szakszervezetek lapja a francia sztrájkmozgalom kibontakozásával kapcsolatban megjegyzi, hogy a dolgozók mind nagyobb tömegei kapcsolódnak bele a mozgalomba. Ennek a magyarázata az, hogy Franciaországban valóban ismét a dolgozók vállaira akarják rakni a hibát okozta pusztulás egész terheit. A sztrájkok egyik alakját jelentik annak a határnak, amely megdönteni igyekszik a trösztök önző politikáját.

Kigyulladt

a budapesti bazilika tetőzete

Rákosi Mátyás javaslatára egymillió forintot szavaztak meg a tetőzet helyreállítására

BUDAPEST. — Tűz pusztított pénteken délelőtt a budapesti Szent István bazilika tetőzetén. A tűz, amelynek okát még nem ismerik, a főkupolán keletkezett és rohamosan terjedt tovább a tetőzeten. A tűoltóság és a rendőrség nagy kesztyűvel vonult ki és nyomban megkezdte az oltást. Főlegykor a kupola részei beomlottak a templom kövezetére, bent azonban sikerült azonnal eloltani a tüzet. Közben a tűz átsapott néhány környező ház tetőzetére is, de ezt a házi tűzoltóságok sikerült elfojtaniok. Délután félketőkor a bazilika tetőzetén is befejeződött az oltás. Belső kár nincs, az értékes freskók sértetlenek. Az oltásnál megjelent kíséretével Z. mercevs orosz városparancsnok és felajánlotta segítségét. Ortutay közoktatási miniszter is a helyszínre érkezett és azonnal érintkezésbe lépett az éppen ülésező Gazdasági Főtanácssal, amely Rákosi Mátyás miniszterelnökhelyettes javaslatára egymillió forintot szavazott meg a tetőzet helyreállítására.

Jékely László miniszter és Dessewffy Gyula képviselő megszűntek Magyarországról

Mindkettőjüket kizárta a Kiszgazdapárt Szekfü Gyula Magyarország külpolitikájáról

BUDAPEST. — Szekfü Gyula moszkvai magyar követ Budapestre érkezett és nyilatkozatot adott a „Világ” munkatársának. Egészen gyerekes az az állítás, hogy az új kormány törvénytelen — mondotta. — A kormány arra kell irányítani politikáját, hogy a Szovjetunió bizalmát minél jobban megnyerje. A közeli jövő első feladata éppen az lesz, hogy elfeledjük a hintapolitikát és a lehető legjobb viszonyt teremtsük a Szovjetunióval és a szomszédos országokkal.

A kiszgazdapárt politikai bizottsága tegnap délután ülést tartott. A politikai bizottság felhőborodását fejezte ki Jékely László miniszter és Dessewffy Gyula képviselő magatartása felett, akik külföldre távoztak és onnan megrágalmazták a magyar demokráciát. Mindkettőjüket kizárták a kiszgazdapártból. A magyar nemzetgyűlés június 24-én, kedden tárgyalja a Párisban február 10-én kelt békeszerződés beikkekelyezéséről szóló törvényjavaslatot. A budapesti rádió közlése szerint Czirankievicz lengyel miniszterelnök a varsói nemzetgyűlésben bejelentette, hogy a lengyel kormány követet nevez ki Budapestre.

Cirankievic miniszterelnök a lengyel demokrácia eredményeiről

VARSÓ. — A lengyel parlament rendkívüli ülésszaka ünnepélyes keretek között megnyílt. Cirankievic miniszterelnök kormánynyilatkozatot olvasott fel, amelyben ismertette a lengyel demokrácia eredményeit. A nyilatkozat rámutat a lengyel demokrácia sikereire az ország újjáépítése, a Lengyelországhoz csatolt vidékeken történt telepítések és a pénzügyi politika terén. Hangsúlyozta, hogy ezeket az eredményeket a munkások, a földművesek és az értelmiségiek harcos egysége utján érték el. A kormány külpolitikáját illetően a nyilatkozat kiemeli, hogy azt az ország biztonsága és az általános béke vezeti. Meltatja a nyilatkozat a szovjet-lengyel barátság jelentőségét, majd kijelenti, hogy a kormány jó barátságot épített ki Románia és Bulgária felé, Magyarországra pedig rövidesen meghatalmazott minisztert nevez ki.

Megszavazta a képviselőház a társadalombiztosítási nyugdíjak törvényét

BUKAREST. — (Rádió.) A képviselőház pénteken délutáni ülésén Constantinescu-Iasi elnök mellett a legközelebbi ülése kedden délután kerül sor

Erélyes jugoszláv tiltakozás a görög határsértés miatt

BELGRAD. — A jugoszláv külügyminisztérium tiltakozó jegyzéket juttatott el a belgrádi görög úgynövélhez. Megállapítja, hogy a görög hadsereg egységei részéről a jugoszláv határon elkövetett erőszakos cselekedetek és kihívások folytatódnak s a június 12-én és 13-án történt két incidens a nemzetközi törvények komoly megsértését jelentik. A jegyzék erősen tiltakozik a jugoszláv hatóságok elleni kihívó támadások és a területsértések ellen. A belgrádi sajtó tegnap beza-
molt a „Tanjung” úgynökség jelentéséről, amely szerint június 13-án reggel 9 óra 45 perckor egy „Spifire”-gyártmányú görög repülőgép átrepült a jugoszláv határ felett, körülbelül egy kilométernyi mélységben jugoszláv terület fölé hatolt s visszatérésekor a görög pilóták géppusztítást zúdítottak a jugoszláv határőrökre.

Elfogták a kolozsvári posta fosztogatóit

KOLOZSVAR. — A rendőrségre sorozatos feljelentés érkezett, hogy a Kolozsvárra küldött postacsomagokat kifosztva, hiányosnak, vagy egyáltalán nem kapják meg a címzettek. Az ügyességgel közösen lefolytatott vizsgálat során megállapították, hogy egyik, Nagydisznódon feladott és 65 méter férfiszőveget tartalmazó 100 millió lej értékű csomagot Domokos Lajos raktárnok elsikkasztotta. Sarkadi Károly postásról is megállapították, hogy ellopta az egyik helyi kereskedőcég csomagját, Heius Iosif postakocsi pedig 26 külső textilanyagot tartalmazó csomagot lopott el. Bünrészességgel vádolják Tóth Domokos postai alkalmazottat is. Sarkadi Károlyt és Heius Iosifot a rendőrség letartóztatta és átadta az ügyészségnek. A vizsgálat széles körben folyik.

Megyei képviselőket

(szervezőket) falvak szervezésére Alsófchér, Arad, Bihar, Brassó, Csik, Háromszék, Hunyad, Kisküküllő, Kolozs, Maros-Torda, Szatmár, Szilágy, Szolnok-Dobóba, Temes, Szörény, Torda és Udvarhely részére keresünk. Egy-egy vármegye képviselője biztos megjelölést nyújt. — Ajánlatokat „Mégbizható” jellegre a Világosság kiadóhivatalába küldhetik.